

Grundläggande granskning Gr 11/2019

Regionala utvecklingsnämnden år 2019

Foto: Magnus Ström

April 2020
Malin Hedlund, Clara Wiklund och Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 20-2019

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Måluppfyllelse	3
Styrning	3
Rekommendationer	3
2. Bakgrund till granskningen	4
Ny nämnd från 1 januari 2019	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Avgränsningar	4
Revisionskriterier	4
Metod	5
3. Regionala utvecklingsnämndens ansvar och uppdrag	6
Nämndens ansvar enligt kommunallagen	6
Fullmäktiges uppdrag till nämnden	6
Nämndens verksamhetsplan	7
4. Nämndens verksamhet under år 2019	8
Nämndens styrdokument och protokoll	8
Nämndens ekonomistyrning	9
Nämndens uppdrag i ägarstyrningen av regionens bolag	9
Nämndens arbete med intern kontroll	10
Nämndens följsamhet till regler och rutiner	13
Nämndens uppföljning av sina verksamhetsmål	13
Iakttagelser från fördjupade granskningar	16
5. Svar på revisionsfrågor	18
Rekommendationer	18

1. Sammanfattande analys

Måluppfyllelse

Den regionala utvecklingsnämnden hade för år 2019 ett underskott med -3,7 miljoner kronor, vilket var en avvikelse med -1,2 procent mot budet.

Det är svårt att bedöma om nämndens resultat för sina mål var tillräckliga. Nämnden saknade i årsrapporten en uppföljning utifrån mätbara mål. Positivt var att nämndens texter i årsrapporten var informativa. I årsrapporten beskriver nämnden vilka aktiviteter som var genomförda i syfte att uppnå nämndens mål. Nämnden bedömde att målen var uppfyllda.

Styrning

Fördjupade granskningar år 2019 visade att nämnden i varierande grad hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Positivt var exempelvis att nämndens redovisning av projektkostnader var ändamålsenlig. Nämnden hade också i huvudsak beslutat om grundläggande styrdokument. Vår samlade bedömning är dock att nämndens styrning och kontroll kan utvecklas. Bland annat kan redovisningen av resultaten för målen utvecklas. Även nämndens ekonomiska uppföljning och arbetet med den interna kontrollen kan utvecklas.

Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer till regionala utvecklingsnämnden:

- Besluta om mätbara verksamhetsmål och utveckla uppföljningen av resultaten.
- Utveckla kvaliteten i nämndens internkontrollarbete.
- Säkerställa att nämndens protokoll anslås på regionens officiella anslagstavla i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen.
- Säkerställa att nämnden vid sina sammanträden får ekonomiska månadsrapporter.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund till granskningen

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I granskningen ingår också att pröva om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I sin revisionsplan för år 2019 beslutade revisorerna att genomföra grundläggande granskningar av Region Västerbottens samtliga styrelser och nämnder. Denna granskning avser regionala utvecklingsnämnden.

Ny nämnd från 1 januari 2019

Den 1 januari 2019 gick Västerbottens läns landsting och regionförbundet Västerbottens län samman till en gemensam organisation, Region Västerbotten. I samband med regionbildningen bildades den regionala utvecklingsnämnden. År 2019 var första året som regionens revisorer granskade nämnden.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras ansvarsprövning av regionala utvecklingsnämnden. För detta har följande revisionsfrågor besvarats:

- Har nämnden en tillräcklig måluppfyllelse?
- Har nämnden haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?
- Har nämnden en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?
- Har nämnden haft metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?

Avgränsningar

Granskningen avser regionala utvecklingsnämndens verksamhet år 2019. Granskningen omfattar inte om nämnden säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med regionens delårs- och årsbokslut och redovisas i separata rapporter.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgör de grunder som bildar underlag för våra analyser, slutsatser och bedömningar. Vår bedömning av regionala utvecklingsnämndens ansvarsutövande utgår från följande revisionskriterier:

- Kommunallagen (2017:725) kap. 6 § 6
- Lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630)
- Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete

- Fullmäktiges reglemente för regionala utvecklingsnämnden
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll (2019-06-18—19, § 113)
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till nämnden
- Regionstyrelsens anvisningar

I november 2018 beslutade landstingsfullmäktige att antagna policydokument inom regionförbundet under en övergångsperiod år 2019 skulle gälla för den regionala utvecklingsnämnden (2018-11-27—28, § 190).

Metod

Granskningen är genomförd med stöd av revisionskontorets program för grundläggande granskning av nämnd. Programmet innehåller delar för granskning av nämndernas verksamhetsplaner, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner och uppföljning av tidigare års granskningar. Dessutom har vi summerat iakttagelser från fördjupade granskningar som genomförts inom nämndens ansvarsområde under året. Arbetet med granskningen är genomfört av Malin Hedlund, Clara Wiklund och Ingrid Lindberg på revisionskontoret.

Rapporten har kvalitetssäkrats internt genom att den har granskats av annan sakkunig inom revisionskontoret. Dessutom har den kvalitetssäkrats externt genom att berörda tjänstepersoner har fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportens innehåll.

3. Regionala utvecklingsnämndens ansvar och uppdrag

Nämndens ansvar enligt kommunallagen

Regionala utvecklingsnämnden har enligt kommunallagens 6 kap. 6 § ansvar för att verksamheterna inom nämndens ansvarsområde bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden har även ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

Nämndens uppdrag i det regionala tillväxtarbetet

Av fullmäktiges reglemente för regionala utvecklingsnämnden framgår att nämnden ansvarar för det regionala tillväxtarbetet. Det regionala tillväxtarbetet regleras i lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Uppdraget innebär bland annat att nämnden ska:

- Ta fram strategier, program och planer för att samordna insatser och utveckla det regionala tillväxtarbetet.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
- Följa upp, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen.

Regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län (RUS) är den samlade och övergripande strategin för det regionala tillväxtarbetet inom länet. Den nuvarande strategin beslutades i november 2013 av regionförbundets fullmäktige och sträcker sig till och med år 2020 (2013-11-23, § 45). Det regionala tillväxtarbetet i länet utgår från strategin. Enligt uppgifter från regionala utvecklingsförvaltningen kommer regionfullmäktige under hösten 2020 besluta om strategin för kommande period.

Nämndens uppdrag för samverkan med länets kommuner

Enligt fullmäktiges reglemente har nämnden ett ansvar att säkerställa att det finns en struktur för samverkan med länets kommuner i frågor om regional utveckling. Den 21 maj 2019 antog nämnden en överenskommelse om samverkan för regional utveckling (§ 146). Överenskommelsen hade dessförinnan godkänts i samtliga av länets kommuner.

Verksamhetsansvarig nämnd för sju strategiska områden

Av fullmäktiges reglementet framgår att regionala utvecklingsnämnden har verksamhetsansvar för följande områden:

- Digitalisering
- Hälsa och social välfärd
- Kommunikation och externa relationer
- Näringsliv och innovationssystem

- Regional kulturverksamhet
- Tillväxtpolitik, analys och samhällsbyggnad
- Utbildning och kompetensförsörjning

I fullmäktiges regionplan för år 2019 framgick att nämnden även har ett ansvar för regional kollektivtrafik.

Mål och uppdrag till nämnden i fullmäktiges regionplan år 2019

Fullmäktige beslutade om fem övergripande mål i regionplanen för år 2019. Av dessa uppgav fullmäktige att regionala utvecklingsnämnden var berörd av fyra:

- Bättre och jämlik hälsa
- Aktiv och innovativ samarbetspartner
- Attraktiv arbetsgivare
- Tydligt ledarskap byggt på samverkan för regional tillväxt

I regionplanen lämnade fullmäktige två riktade uppdrag till nämnden:

1. Utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet
2. Implementera ny beredningsstruktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner om regionala utvecklingsfrågor

Fullmäktige anvisade 295,6 miljoner kronor till regionala utvecklingsnämnden för år 2019.

Nämndens verksamhetsplan

I samband med granskningsarbetet under hösten år 2019 uppmärksammade tjänstepersoner på revisionskontoret regionala utvecklingsförvaltningen att nämnden inte hade beslutat om någon verksamhetsplan för år 2019. Den 2 oktober 2019 beslutade nämnden om sin verksamhetsplan för år 2019 (§ 210). Nämnden beslutade att gamla regionförbundets regionplan för åren 2015-2020 skulle användas som nämndens verksamhetsplan för år 2019. Nämnden beslutade om sex mål som utgick från fullmäktiges övergripande mål *tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt*. Nämndens mål var desamma som de strategier som fullmäktige beslutade om i regionplanen för målområdet. Nämndens mål var:

1. Utveckla samhällen som inkluderar och utvecklar människor
2. Skapa strukturer för innovation
3. Främja miljödriven utveckling
4. Bidra till investeringar i utbildning och kompetens
5. Stödja platsbaserad näringslivsutveckling
6. Skapa en tillgänglig och utåtriktad region

Nämnden hade brutit ned de övergripande målen till 16 delmål. Exempel på delmål är: (se bilaga 1 för samtliga delmål)

- 1.1 Alla invånare erbjuds likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet

- 1.2 Alla invånare erbjuds en trygg och tillgänglig välfärd och social service av hög kvalitet
- 1.3 Alla invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga möjligheter att skapa och utöva kultur
- 1.4 Tillgången till och nyttjandet av digitala tjänster ökar

Av verksamhetsplanen framgick att målen var framtagna utifrån målsättningar i den regionala utvecklingsstrategin och regionförbundets uppdrag. Målen skulle beskriva vilka förändringar som verksamheten skulle bidra till. Enligt skrivningar i verksamhetsplanen skulle målen följas upp utifrån en värdering av genomförda insatser. Det framgick inte vilka insatser som skulle genomföras.

Nämnden beslutade inte om några mål inom fullmäktiges övergripande mål *bättre och jämlik hälsa, aktiv och innovativ samarbetspartner* samt *attraktiv arbetsgivare*. Nämnden beslutade inte heller om direktiv eller delmål för de två uppdrag som nämnden fick av fullmäktige.

Vår kommentar

Nämnden kan utveckla sin målstyrning genom att i verksamhetsplanen tydliggöra hur nämndens övergripande mål och delmål ska följas upp samt hur resultaten för målen ska mätas. Vår bedömning är att målen i verksamhetsplanen för år 2019 inte var mätbara. Nämnden bör även besluta om mål med tydlig koppling till fullmäktiges övergripande mål *bättre och jämlik hälsa, aktiv och innovativ samarbetspartner* samt *attraktiv arbetsgivare*. Även styrningen av fullmäktiges uppdrag kan utvecklas. För år 2019 beslutade nämnden varken om direktiv eller mätbara delmål för uppdragen.

4. Nämndens verksamhet under år 2019

Nämndens styrdokument och protokoll

Nämnden hade under år 2019 sju protokollförda sammanträden. Vår protokollgranskning visar att inget av nämndens protokoll under år 2019 anslogs på regionens officiella anslagstavla inom två dagar efter justering. Granskningen visar också att tre av nämndens protokoll inte anslogs på regionens officiella anslagstavla.

Av tabellen framgår om nämnden beslutade om grundläggande styrdokument.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2019	Ja	2019-10-02, § 210 (RUN 589-2019)
Budget år 2019	Ja	2019-02-21, § 54 (RUN 147-2019)
Underlag för regionplan och budget för år 2019	Ja	I april 2018 inkom ett underlag från regionförbundet (VLL 86-2018)
Internkontrollplan 2019	Ja	2019-02-21, § 55 (RUN 148-2019)
Delegationsordning	Ja	2019-01-10, § 33. Reviderad 2019-12-05, § 236 (RUN 19-2019)
Rutin för att anmäla delegationsbeslut	Ja	2019-12-05, § 236 (RUN 19-2019). Inom förvaltningen finns också interna rutiner för anmälan av delegationsbeslut.
Dokumenthanteringsplan	Ja	2019-10-02, § 209 (RUN 559-2019).
Rutin för ärendeberedning	Nej	
Delårsrapport per 30 april 2019	Ja	2019-05-21, § 144
Delårsrapport per 31 augusti 2019	Ja	2019-10-02, § 208
Årsrapport för år 2019	Ja	2020-02-20, § 8

Vår kommentar

Nämnden beslutade i huvudsak om grundläggande styrdokument för år 2019. Nämnden behöver säkerställa att protokoll anslås i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen. Enligt kommunallagen ska tillkännagivandet av protokoll ske senast andra dagen efter att protokollet justerats (kap 8, 13 §). Anslaget av protokollet är utgångspunkten för klagotiden för besluten. Om protokollet inte anslagits innebär det att överklagotiden pågår. Det innebär i sin tur att besluten inte vunnit laga kraft.

Nämndens ekonomistyrning

Nämndens agerande under år 2019

Vår granskning av nämndens protokoll visade att nämnden under året inte tog del av ekonomiska månadsrapporter. Den ekonomiska uppföljningen till nämnden bestod av delårsrapporterna per april och augusti samt årsrapporten. Vid båda delårsrapporterna redovisade nämnden ett underskott mot budget. I samband med delårsrapporten per april redovisade nämnden en budgetavvikelse på -0,8 miljoner kronor. Nämnden bedömde att underskott vid årets slut skulle uppgå till -2,7 miljoner kronor. Enligt nämndens protokoll var högre kostnader för politiker huvudorsaken till underskottet. Nämnden beslutade om att minska antalet politiska möten i syfte att sänka kostnaderna (2019-05-21, § 154).

I delårsrapporten per augusti redovisade nämnden en budgetavvikelse på -2,2 miljoner kronor. Nämnden bedömde att underskott vid årets slut skulle uppgå till -3,2 miljoner kronor.

Nämnden beslutade om sin årsrapport den 20 februari 2020, § 8. Nämnden redovisade ett underskott mot budget med -3,7 miljoner kronor. Detta motsvarade en budgetavvikelse med -1,2 procent. Nämnden förklarade att budgetavvikelsen berodde på att kostnaderna för politiker blev högre än budgeterat. Nämnden uppgav att uppdraget i övrigt hade genomförts inom budget.

Nämndens framtidsbedömning

I årsrapporten bedömde nämnden att den främsta utmaningen de kommande åren var kostnader för politiker och kollektivtrafik. Nämnden beskrev att nya trafikavtal samt omstrukturering av bussgodsvärksamheten kunde påverka det ekonomiska resultatet för kollektivtrafiken.

Vår kommentar

Nämnden tog inte del av några ekonomiska månadsrapporter under året, utan fick information om det ekonomiska läget i samband med delårsrapporterna. Vi rekommenderar att nämnden vid sina sammanträden får ekonomisk rapportering.

Nämndens uppdrag i ägarstyrningen av regionens bolag

Av fullmäktiges reglemente framgår att regionala utvecklingsnämnden ska:

- Säkerställa en systematisk och dokumenterad dialog inom ramen för gällande bolagsordningar och ägardirektiv för de bolag som verkar inom nämndens ansvarsområde.
- Inom ramen för nämndens ansvarsområde bistå regionstyrelsen i ärendebehandling inför fullgörande av styrelsens uppsiktsplikt av bolag och stiftelser.

Nämnden hade dialog med bolagen i slutet av året

Nämnden genomförde i oktober och december 2019 dialog med företrädare för bolag. I oktober träffade nämnden: Norrlandsoperan AB, Skogsmuseet AB, Västerbottens museum AB, Skellefteå museum AB samt Västerbottensteatern AB. I december träffade nämnden: Norrbotniabanan AB, Länstrafiken AB, AC-Net bolaget samt Almi Nord AB.

Av protokollen framgick att dialogen utgick från ägardirektiven och omfattade dialog om uppfyllelsen av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker och frågor av större risk. Av kallelsen till bolagen framgick att bolagen hade 20 minuter till sitt förfogande.

Inom ramen för den grundläggande granskningen av nämnden har vi inte granskat hur budget- och resultatdialoger samt andra dialoger på tjänstepersonsnivå är utförda mellan regionens förvaltningar och regionens kommunala bolag.

Nämnden rapporterade om bolagen i sina delårs- och årsrapporter

Nämnden har i delårsrapporterna per april och augusti 2019 samt årsrapporten 2019 följt upp de kommunala bolagen inom nämndens ansvarsområde. Av rapporteringen framgick väsentliga händelser inom bolagen samt en rapportering av ekonomin i bolagen.

Seminarium i december 2019 om ägarstyrning

I december 2019 genomförde revisorerna ett seminarium i syfte att inhämta information från regiondirektören om uppbyggnaden av regionens ägarstyrning. Med sig till seminariet hade regiondirektören chefen för ledningsstaben, enhetschefen för juridik och säkerhet samt en regionjurist. Inga tjänstepersoner från regionala utvecklingsförvaltningen deltog.

Vid seminariet framkom att ledningsstaben vid regionstyrelsens förvaltning och regionala utvecklingsförvaltningen i november 2019 hade tagit fram en riskanalys. Riskanalysen visade att bolagsordningar, ägardirektiv och andra styrdokument var inaktuella eller ofullständiga. Riskanalysen visade också att ansvarsförhållanden för ägarstyrningen var otydlig och processer för styrningen var outvecklade. Chefen för ledningsstaben uppgav att tjänstepersoner i de båda förvaltningarna hade tagit fram en plan för att utveckla ägarstyrningen i regionen.

I februari 2020 lämnade regionala utvecklingsnämnden ett förslag om en revidering av fullmäktiges reglemente för nämnden. Förslaget handlade om att tydliggöra nämndens roll och ansvar i ägarstyrningen.

Vår kommentar

Vi konstaterar att det år 2019 fanns svagheter i ägarstyrningen av regionens kommunala bolag. Det var bland annat oklart hur ansvaret för ägarstyrningen var fördelat mellan regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden och deras förvaltningar. I 2020 års granskning kommer vi att följa upp i vilken grad ägarstyrningen utvecklades.

Nämndens arbete med intern kontroll

Enligt kommunallagen har varje styrelse och nämnd ett ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Det betyder att varje styrelse och nämnd ska se till att det finns system och processer som säkerställer att verksamheten når sina mål, att

rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och att verksamheten följer lagar och regler.

Nämndens internkontrollplan utgick från regionförbundets riktlinjer

I februari 2019 beslutade nämnden om sin internkontrollplan för år 2019. Av protokollet framgick att planen hade upprättats utifrån regionförbundets riktlinjer för intern kontroll (beslutad av förbundsstyrelsen 2012-02-29, §12). Anledningen var att landstingsfullmäktige i november 2018 beslutade att regionförbundets antagna policydokument skulle gälla under år 2019.

Nämndens internkontrollplan bestod av 18 kontroller. Planen var strukturerade med hjälp av en tabell. Enligt strukturen skulle det av tabellen framgå uppgifter om när och hur kontrollerna skulle genomföras och vilka som var ansvariga för kontrollerna. Vidare skulle det framgå hur ofta och när resultatet av kontrollerna skulle återrapporteras.

En genomgång av internkontrollplanen visar att det för flera av kontrollerna inte var tydligt hur och vid vilka tidpunkter som de skulle genomföras. Flera av kontrollerna var också formulerade som uppdrag, snarare än kontroller.

Uppföljning i samband med delårsrapporten per augusti och årsrapporten

I juni 2019 beslutade regionfullmäktige om ett reviderat reglemente för intern kontroll. Av reglementet framgick att det gällde från och med fullmäktiges beslut. Det innebär att nämndens uppföljning av internkontrollen skulle utgå från fullmäktiges reviderade reglemente för intern kontroll.

Nämnden följde upp resultatet av genomförda kontroller i samband med delårsrapporten per augusti 2019 och årsrapporten 2019. Uppföljningen redovisades i en bilaga till rapporterna. I delårsrapporten rapporterade nämnden resultaten för elva kontroller. I samband med årsrapporten rapporterade nämnden resultatet för samtliga kontroller. En granskning av uppföljningen visar att det för flera kontroller inte var tydligt hur kontrollerna var genomförda och vad resultatet av kontrollerna visade.

I både delårsrapporten per augusti 2019 och årsrapporten 2019 bedömde nämnden att den interna kontrollen inom nämndens område var god. Nämnden bedömde att det inte var nödvändigt att vidta några åtgärder.

Uppföljning av nämndens system för internkontroll år 2019

Av fullmäktiges reglemente framgår att nämnderna minst i samband med årsrapporten ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen. Nämnden redovisade i årsrapporten till regionstyrelsen uppföljningen av kontrollerna. Under avsnittet *Nämndens samlade bedömning* i årsrapporten kommenterade nämnden resultaten för kontrollerna och eventuella åtgärder som verksamheten vidtagit. Nämnden bedömde att den hade en god intern kontroll.

Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

I tabellen på nästa sida har vi sammanställt i vilken grad vi bedömer att nämnden för år 2019 uppfyllde kraven i fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Internkontrollplanen har granskats utifrån regionförbundets riktlinje för intern kontroll.

Kontrollfråga	Bedömning	Vår kommentar
Organisation		
Har nämnden beslutat om anpassade riktlinjer för arbetet med intern kontroll?	Ja	2019-12-05, § 237.
Risicanalys och internkontrollplan		
Har nämnden säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	I nämndens internkontrollplan fanns en riskvärdering av kontrollerna.
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja	2019-02-21, § 55.
Har nämnden säkerställt att internkontrollplanen är ändamålsenlig?	Nej	Internkontrollplanen bestod av 18 kontroller. Vi bedömer att flera av kontrollerna var uppdrag, snarare än kontroller. För flera av kontrollerna var det inte tydligt hur de skulle genomföras.
Uppföljning		
Har nämnden följt upp arbetet med intern kontroll?	Ja	Uppföljningen av kontrollerna redovisades i en bilaga till delårsrapporten per augusti och årsrapporten. Av nämndens protokoll framgick inte att nämnden hade följt upp arbetet med intern kontroll.
Har nämnden säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Nej	För ett flertal av kontrollerna framgick inte hur de hade genomförts. För flera av kontrollerna var redovisningen av resultatet otydligt.
Har nämnden bedömt resultatet av uppföljningen av intern kontroll?	Ja	Av nämndens protokoll framgick inte vilka bedömningar nämnden gjorde med anledning av uppföljningen. Däremot fanns nämndens bedömningar under avsnittet <i>Nämndens samlade bedömningar</i> i delårs- och årsrapporten.
Har nämnden beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	Nämnden bedömde att inga ytterligare åtgärder behövde vidtas. Vår granskning visar att det fanns brister i nämndens internkontrollarbete som nämnden inte uppmärksammade.
Har nämnden i samband med årsrapporten rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen?	Ja	Resultatet från uppföljningen av genomförda kontrollaktiviteter ingår i nämndens årsrapport för år 2019.

Vår kommentar

Nämnden uppfyllde år 2019 i huvudsak kraven i regionfullmäktiges reglemente för intern kontroll. I enlighet med reglementet beslutade nämnden om en internkontrollplan. Nämnden följde också upp resultatet av genomförda kontroller och

rapporterade resultatet till regionstyrelsen. Vi bedömer dock att det finns områden i internkontrollarbetet som kan utvecklas:

- För flera av kontrollerna fanns det metodmässiga brister. Flera av kontrollerna var snarare uppdrag, än kontroller.
- I uppföljningen av internkontrollplanen framgick inte för flera kontroller hur de var genomförda. Resultaten var inte heller tydligt redovisade.
- Vi anser att det av nämndens protokoll ska framgå att nämnden har följt upp arbetet med intern kontroll.

Nämndens följsamhet till regler och rutiner

Projektredovisningen var ändamålsenlig

En fördjupad granskning (nr 2/2019) av projektkostnader visade att underlagen redovisades på rätt kostnadskonto. Stickprovet visade också att det var möjligt att följa upp och analysera projektkostnaderna.

Regler för representation efterlevdes inte

I syfte att kontrollera om chefer och medarbetare följde de regler som gällde för hantering av extern representation genomförde vi ett stickprov av fakturor registrerade på konto 7070 (extern representation). Kontrollen utgick dels från regionförbundets riktlinjer för representation (beslutad av förbundsstyrelsen 2017-11-01), dels landstingsstyrelsens riktlinjer mot korruption och mutor (beslutad av landstingsstyrelsen 2017-12-12). Anledningen är landstingsfullmäktiges beslut i november 2018 att regionförbundets antagna policydokument skulle gälla under år 2019.

Totalt kontrollerades 52 fakturor från 1 januari 2019 till och med 31 augusti 2019. Stickprovet visade att endast 25 procent uppfyllde kraven i regionförbundets riktlinje. 50 procent uppfyllde regionstyrelsens krav. Enligt regionförbundets riktlinje skulle både namn på deltagare, huvudmän, syfte och datum bifogas fakturan. Regionstyrelsen krävde endast att namn och syfte skulle framgå.

Ett antal tjänstepersoner inom nämndens ansvarsområde har egna betalkort. En särskild kontroll genomfördes av extern representation som under perioden var betald via betalkorten. Kontrollen visade att 43 procent uppfyllde förbundsstyrelsens krav och 71 procent uppfyllde regionstyrelsens krav.

Vår kommentar

Regionala utvecklingsnämnden hade inte tillräcklig kontroll att reglerna för extern representation följdes.

Nämndens uppföljning av sina verksamhetsmål

Revisorernas uppdrag

Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om nämnden har en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Revisorerna ska också bedöma om nämndens redovisning av måluppfyllelsen är tillräckligt utvecklad. Regionala utvecklingsnämnden beslutade om delårsrapporter per april och per augusti samt en årsrapport. Vår granskning är inriktad mot delårsrapporten per augusti och årsrapporten.

Nämndens uppföljning

Med utgångspunkt i regionfullmäktiges övergripande mål *tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt* beslutade nämnden i verksamhetsplanen om 6 mål och 16 delmål för verksamheten. Nämnden beslutade inte om några indikatorer för att kunna följa upp resultaten, utan har följt upp resultaten utifrån rekommendationer som framgick av regionförbundets årsredovisning 2018.

Enligt uppgifter från regionala utvecklingsförvaltningen utgår uppföljningen av nämndens mål utifrån en rutin på tjänstepersonsnivå där verksamheterna listar vilka aktiviteter de har genomfört under året för att uppnå nämndens mål. En arbetsgrupp på tjänstepersonsnivå värderar om rapporterade aktiviteter bidragit till nämndens måluppfyllelse. Värderingen utgår enligt tjänstepersoner på förvaltningen från kunskap om verksamhet som tidigare har genomförts och kunskap om vad som påverkar regional utveckling. Därefter bereder den regionala utvecklingsdirektören med stöd av sin ledningsgrupp ett förslag till uppföljning av målen som lämnas över till nämnden.

Nämndens delårsrapport per augusti 2019

I delårsrapporten per augusti bedömde nämnden att målen hade god måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges mål *tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt*. Nämnden bedömde att ett mål uppnåddes, fyra mål delvis uppnåddes och ett mål inte uppnåddes. I en bilaga till delårsrapporten bedömde nämnden att fyra mål skulle uppnås vid årets slut, medan två delvis skulle nås. I delårsrapporten kommenterade nämnden avvikelserna och vilka insatser som behövde genomföras för att öka måluppfyllelsen.

Nämnden rapporterade i delårsrapporten för arbetet med fullmäktiges riktade uppdrag att implementera en ny beredningsstruktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner om regionala utvecklingsfrågor. Nämnden uppgav att arbetet pågick. Nämnden återrporterade inte fullmäktiges uppdrag till nämnden att utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet.

Nämndens årsrapport 2019

Nämnden beslutade den 20 februari 2020 om sin årsrapport för år 2019. Nämnden bedömde att måluppfyllelsen för nämndens mål var god. Nämnden bedömde att ett mål uppnåtts, fyra mål delvis uppnåtts och ett mål inte uppnåtts. Nämnden kommenterade inte varför utfallet skiljde sig från prognosen i delårsrapporten.

Uppföljningen i båda rapporterna bestod av beskrivningar av arbetet som verksamheten hade genomfört under året. Nämnden redovisade resultatet för sina sex övergripande mål utifrån en bedömning om arbetet hade utvecklats i enlighet med rekommendationer i regionförbundets årsredovisning 2018. Varken i delårsrapporten per augusti eller årsrapporten redovisade nämnden resultat för sina delmål.

Av tabellen på nästa sida framgår nämndens resultat och bedömning av måluppfyllelsen i årsrapporten:

Nämndens mål	Rekommendationer i årsredovisningen år 2018	Nämndens redovisade resultat	Nämndens bedömning av måluppfyllelse
1. Utveckla samhällen som inkluderar och utvecklar människor	Fortsätta arbetet med att implementera HBTQ- och jämställdhetsaspekten i hela organisationen. Fler direkta satsningar ska kopplas till andra delar av verksamheten.	Arbetet har utvecklats i enlighet med rekommendationerna.	Delvis uppnått
2. Skapa strukturer för innovation	Planerade initiativ kopplat till Smart specialisering ska fullföljas. Påbörjade initiativ kring strategisk styrning ska fortsatt utvecklas och genomföras.	Arbetet har utvecklats i enlighet med rekommendationerna	Delvis uppnått
3. Främja miljödriven utveckling	Utveckla fler initiativ kopplat till strukturer som främjar utvecklingen av innovativa tjänster och produkter som bidrar till minskad miljö- och klimatpåverkan. Vidareutveckla det strategiska arbetet med miljö- och klimatfrågor.	Arbetet har delvis utvecklats i enlighet med rekommendationerna	Delvis uppnått
4. Bidra till investeringar i utbildning och kompetens	Tydliggör hur tidigare satsningar inom etablering, varsel och arbetsmarknadsfrågor tas vidare och integreras i arbetet.	Arbetet har utvecklats i enlighet med rekommendationerna	Hög måluppfyllelse
5. Stödja platsbaserad näringslivsutveckling	Genomföra ytterligare egna satsningar. Tydliggöra arbetet med strategisk styrning via styrgrupper eller ägande.	Ett av tre delmål har utvecklats i liten utsträckning i enlighet med rekommendationerna.	Låg måluppfyllelse
6. Skapa en tillgänglig och utåtriktad region	Stärka formerna för arbetet med att koppla samman infrastruktur och transportplanering med andra utvecklingsfrågor, som näringslivsutveckling och frågor kring utbildning, kompetensförsörjning samt miljö och klimat.	Arbetet har utvecklats i enlighet med rekommendationerna.	Delvis uppnått

I årsrapporten beskrev nämnden det arbete som hade genomförts inom ramen för de två uppdragen som fullmäktige lämnat till nämnden. Av nämndens protokoll framgick att uppdraget att implementera en beredningsstruktur för samverkan om regionala utvecklingsfrågor hade utvecklats positivt under året. Nämnden gjorde inte någon bedömning av uppdraget att utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet.

Vår kommentar

Nämnden följde upp sina mål för år 2019 med hjälp av informativa beskrivningar i delårsrapporter och årsrapporten av genomförd verksamhet. Utifrån rapporteringen är det dock svårt att verifiera om resultaten av den genomförda verksamheten var

tillräckliga. I rapporteringen saknades redovisning av resultat i förhållande till mätbara mål eller indikatorer. Det är otydligt vilka kriterier nämnden använde för att bedöma om mål var uppfyllda, delvis uppfyllda eller inte uppfyllda.

Iakttagelser från fördjupade granskningar

Tabellen nedan visar de fördjupade granskningar som revisorerna för år 2019 genomförde inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Fördjupade granskningar	Våra iakttagelser
Redovisning av kostnader i projekt (nr 2/2019)	Nämnden hade för år 2019 säkerställt en ändamålsenlig internkontroll av redovisningen av kostnader i projekt. Ett stickprov visade också att projektredovisningen var ändamålsenlig.
Granskning av resor och representation (nr 4/2019)	Nämnden hade för år 2019 inte säkerställt en tillräcklig styrning och kontroll över sina kostnader för resor och representation. Ett stickprov visade att regler inte följts. Nämnden behöver stärka sin kontroll över kostnader för resor och representation.
Tillämpning av delegationsordningar (nr 9/2019)	Nämnden hade för år 2019 inte säkerställt en tillräcklig kontroll över tillämpningen av sin delegationsordning. Granskningen visade att delegater fattat beslut utan befogenhet. Nämnden hade inte heller bestämt i vilken utsträckning vidaredelegationsbeslut skulle återanmälas.
Granskning av företagsstöd (nr 11/2019)	Nämnden hade för år 2019 i vissa delar säkerställt en tillräcklig styrning och kontroll över företagsstöd. Ett stickprov visade att ärenden om företagsstöd var dokumenterade och att behöriga beslutsfattare tagit beslut. Negativt var att uppföljningen av företagsstöden behövde stärkas.
Styrning och kontroll över projekt (nr 12/2019)	Nämnden hade för år 2019 i vissa delar en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över projektverksamheten. Granskningen visade att nämnden behövde besluta om nya styrande dokument. Granskningen visade också att projekt i allt väsentligt följdes upp i enlighet med de krav som nämnden och övriga finansiärer ställde på uppföljningen. Nämndens styrning och uppföljning var dock avgränsad. I nämndens styrning och uppföljning saknades i stor utsträckning mätbara mål.

Vår kommentar

Fördjupade granskningar år 2019 visade att nämnden i olika grader hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Inom vissa områden var styrningen och

kontrollen tillräcklig. Inom andra områden behöver nämnden utveckla sin styrning och kontroll. Nämnden behöver bland annat stärka sin kontroll över att beslut på delegation fattas av behöriga.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att regionala utvecklingsnämndens i allt väsentligt genomförde verksamheten under år 2019 på ett tillfredsställande sätt. Vår samlade bedömning är att nämnden behöver utveckla sin styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har regionala utvecklingsnämnden en tillräcklig måluppfyllelse?	-	Nämnden saknar mätbara mål för att värdera resultatet.
Har regionala utvecklingsnämnden haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?		Granskningar visar att nämnden i olika grader hade en tillräckligt utvecklad styrning och kontroll. Positivt var exempelvis att nämndens redovisning av projektkostnader var ändamålsenlig. Inom vissa områden var nämndens styrning och kontroll inte tillräcklig.
Har regionala utvecklingsnämnden en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?		Det är inte tydligt redovisat vad nämnden har baserat sin måluppfyllelse på.
Har regionala utvecklingsnämnden haft metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?		Positivt exempel är att nämnden i huvudsak beslutade om grundläggande styrdokument. Det finns dock områden som behöver utvecklas. Exempelvis interna kontrollen.

Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer till regionala utvecklingsnämnden:

- Besluta om mätbara verksamhetsmål och utveckla uppföljningen av resultaten.
- Utveckla kvaliteten i nämndens internkontrollarbete.
- Säkerställa att nämndens protokoll anslås på regionens officiella anslagstavla i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen.
- Säkerställa att nämnden vid sina sammanträden får ekonomiska månadsrapporter.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

Umeå den 16 april 2020

Malin Hedlund

Clara Wiklund

Sakkunnig
Revisionskontoret
Region Västerbotten

Sakkunnig
Revisionskontoret
Region Västerbotten

Bilaga 1

I tabellen nedan redovisas nämndens mål och delmål för år 2019:

Nämndens mål och delmål
1. Utveckla samhällen som inkluderar och utvecklar människor
1.1 Att alla invånare erbjuds likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet
1.2 Att alla invånare erbjuds en trygg och tillgänglig välfärd och social service av hög kvalitet
1.3 Att alla invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga möjligheter att skapa och utöva kultur
1.4 Att tillgången till och nyttjandet av digitala tjänster ökar
2. Skapa strukturer för innovation
2.1 Att det finns platsoberoende och samordnande strukturer, för kvinnor och män oavsett etnisk och kulturell bakgrund, som tillvaratar idéer och bidrar till att de omsätts till innovationer och når ut på en marknad eller kommer till användning.
3. Främja miljödriven utveckling
3.1 Giftfria livsmiljöer, rent vatten och god bebyggd miljö
3.2 Att det finns strukturer som bidrar till utvecklingen av en trygg och hållbar energiförsörjning och en ökad energi- och resurseffektivitet
3.3 Att det finns strukturer som främjar utvecklingen av innovativa tjänster och produkter som bidrar till minskad miljö- och klimatpåverkan
4. Bidra till investeringar i utbildning och kompetens
4.1 Att alla invånare har tillgång till ett allsidigt och tillgängligt utbud av utbildningar av hög kvalitet från förskola till och med universitetsutbildning i ett livslångt lärande
4.2 Ökad överensstämmelse mellan arbetskraftsutbud, arbetsmarknadens efterfrågan av kompetens och utbud av utbildningar
5. Stödja platsbaserad näringslivsutveckling
5.1 Fler och växande företag inom i första hand regionens fokusområden
5.2 Strukturer som främjar entreprenörskap och företagande på lika villkor, med särskilt fokus på ökat företagande för unga vuxna, kvinnor och utlandsfödda
5.3 Ökad nationell och internationell marknadsföring som främjar företagande och attraktivitet.
6. Skapa en tillgänglig och utåtriktad region
6.1 En hållbar person- och godstrafik
6.2 Att infrastrukturåtgärder av betydelse för länets utveckling förverkligas
6.3 En fast och mobil IT-infrastruktur med hög täckningsgrad, kapacitet och effektivitet